

КРАТКИЕ НАУЧНЫЕ СООБЩЕНИЯ

Г. Т. Григорян

К вопросу о выносливости кожи к рентгеновым лучам*

При облучении рентгеновыми лучами очага, расположенного во внутренних органах, кожа является тем основным фактором, с которым лучетерапевты вынуждены считаться. Максимальная доза облучения обуславливается предельной выносливостью кожи.

Если углубиться в историю развития глубокой рентгенотерапии, то увидим, что во всех применяемых методах облучений немаловажная роль придается реакции кожи к рентгеновым лучам. Во многих случаях вследствие более раннего повреждения кожи невозможно довести до очага поражения требуемую дозу рентгеновых лучей.

Это обстоятельство заставляет преждевременно прерывать лечение. При рентгенотерапии злокачественных опухолей, расположенных во внутренних органах, вопрос о предельной выносливости кожи получает еще большее значение. Рентгенотерапевты стремились найти такие методы применения рентгеновых лучей, которые дали бы возможность достичь положительных результатов в лечении злокачественных опухолей без повреждения кожи и окололежащих тканей.

Мы вполне согласны с мнением Гольдштейна, который в одной из своих работ (Гольдштейн и Бекерман [2]) указывает, что не критическое отношение к некоторым, твердо установившимся в рентгенологии положениям служит серьезным препятствием для дальнейшего развития местной рентгенотерапии злокачественных опухолей. Эти установки в течение долгих лет так укрепились в рентгенобиологии, что превратились в застывшую и непререкаемую догму. Вышеупомянутые авторы предлагают пересмотреть установившиеся в рентгенобиологии следующие 3 положения: предложенное Зейтцем и Винтцем понятие о «канцероцидной» дозе, теорию радиоиммунизации при длительном лечении лучистой энергией и, наконец, учение о предельно допустимых дозах рентгеновых лучей для кожи.

Гольдштейн и Бекерман [2], соблюдая некоторые технические условия при долговременно-дробном облучении, смогли без особого вреда для больного повысить выносливость кожи к рентгеновым лучам против существующей нормы по крайней мере в 2 раза. Таким образом, вместо обычно применяемых 3—4 тысяч г, они доводят дозу до 8—10 тысяч г на одно поле.

Для достижения положительных результатов при лечении злокаче-

* Из доклада, прочитанного на межреспубликанском совещании онкологов и рентгенологов Азербайджанской, Армянской и Грузинской ССР, состоявшемся в 1951 г. в Тбилиси.

Հունիսի 20—25 ավարտվեց առաջին հունձը 100 հեկ. տարածության վրա, իսկ հնձված մասսան դաշտից դուրս փոխադրվեց հնձի 2-րդ օրը: Այդպիսով հնարավորություն ստեղծվեց հնձից հետո բույսերի նորմալ զարգացման համար. նախօրոք կազմակերպվեց հետհնձյան փոքր խում:

Հունիս ամսում շնորհիվ բավարար խոնավության և ջերմության առկայության երկրորդ հնձի համար թողնված դաշտի բույսերի հասունացումը ավելի կարճ ժամանակ պահանջեց: Այդ պատճառով էլ խոտի համար առանձնացված 70 հեկ. տարածության երկրորդ հունձը կատարվեց հուլիսի 28-ին, իսկ 30 հեկ. սերմացուի հունձը սեպտեմբերի 20-ին:

Անհրաժեշտ է նշել, որ երկրորդ հնձից առանձնացված տարածությունները միանգամայն մաքուր են մնում մոլախոտերից, տալիս են հավասար աճ և սերմացուները ունենում են ավելի շատ ողկույզներ քան զարնանը թողած բույսերը:

Ինչպես առաջին, այնպես էլ երկրորդ հնձից ստացված խոտի սերմի բերքատվությունը տալիս է Կուրթանի Միկոյանի անվան կոլտնտեսությունում հետևյալ պատկերը.

	Հնձի ժամկետը	Տարածութ. հեկ.	Ընդամենը ստաց. բերք	Միջին բեր- քը հեկտարից
Առաջին հունձ	20/6	100	2480	24,8
2-րդ հունձ	28/7	70	1253	17
3-րդ հունձ սերմի համար	20/9	30	36	1,2

Ստեփանավանի շրջանի պայմաններում մի շարք տարիների դիտողությունները ցույց են տալիս, որ աշնանային ամիսները սովորաբար լինում են տաք և չորային: Այդ պատճառով էլ մեր կողմից շարունակվեց երեքնուկի դաշտի դիտողությունը պարզելու այն հարցը՝ թե 2-րդ հնձից հետո օգոստոս ամսում անջրգի պայմաններում կարո՞ղ է նորից թփակավել և բերք տալ թե ոչ, և ինչպես կարող են ձմեռել բույսերը երկրորդ հնձից հետո:

Հուլիսի 28-ից հետո 40 հեկ. տարածության վրա խոտի կիսաշոր մասսան հնձի 2-րդ և 3-րդ օրը դուրս բերվեց դաշտից: Օգոստոսի 10-ին նկատվում էր, որ բույսերի 50—70 տոկոսը նոր թփակալում են տալիս:

Սակայն այդ պրոցեսը բուռն կերպով չկատարվեց որովհետև օգոստոս ամսում սկսվեց երաշտը:

Հասկանալի է, որ կլիմայական նման պայմաններում 2-րդ հնձից հետո բույսերը նոր աճ տալ չէին կարող, որովհետև չկար համապատասխան քանակի խոնավություն: Այս տեսակետից անհրաժեշտ է օգտագործել ջրման բոլոր հնարավոր պայմանները, որոնց գեպքում միանգամայն հնարավոր կդառնա ստանալ նաև երրորդ բերքը:

Չնայած օգոստոսյան միանգամայն աննպաստ պայմաններին, երկրորդ հնձից հետո թփակալված բույսերի ցողունների միջին բարձրությունը կազմում էր 13—18 սմ, սակայն նոսր լինելու պատճառով չհնձեցինք, այլ

օգտագործվեց, որպես կանաչ մասսա՝ անասունները դաշտում կերակրելու համար:

Այս բույսից հեռուում է, որ ինչպես Ստեփանավանի, նմանապես հարևան այն լեռնային շրջանները, որտեղ ցանվում է երեքնուկ անջրդի պայմաններում, հնարավոր է ստանալ երկու բերք մեկ վեգետացիայի ընթացքում, իսկ ջրովի հողերում երեք բերք:

1952 թվից փորձարկվել է նաև առվույտի ցանքը, որը զգալի առավելութուն կունենա ինչպես խոտի արտադրության ավելացման, այնպես էլ որակի խնդրում:

Այս տարի երեքնուկի 2-րդ հնձի կազմակերպումը բացի շրջանի Կուրթան, Լեջան, Ուսուտ գյուղերից կիրառվելու է բոլոր այն կոլտնտեսութուններում, որտեղ երեքնուկի ցանքեր կան և կիրառվելու է փոցիման հետ զուգընթաց նաև պարարտացում քիմիական պարարտանյութերով:

Ստեփանավան ք.

Ստացվել է 30 I 1952

С. А. Очинян

Два-три укоса красного клевера в колхозах Степанаванского района

Р е з ю м е

Обеспечение животноводства прочной кормовой базой имеет важное значение. С целью создания прочной кормовой базы большую роль играет поднятие удельного веса многолетних трав.

Опыты, заложенные в колхозе им. Микояна, села Куртан, Степанаванского района в 1949 г., показали, что в неполивных условиях возможно за одну вегетацию в июле месяце провести вместо одного два укоса красного клевера, так как климатические условия вполне благоприятствуют для второго укоса, а в поливных условиях можно проводить и 3-й укос в августе, если обеспечить почву необходимой влагой.